

2011-11-09

B E S L U T

Maxima Finans & Försäkringsmäklare Aktiebolag
Att: Styrelsens ordförande
Box 20056
200 74 MALMÖ

FI Dnr 10-6683

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Varning och straffavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 10 november 2011 kl. 08.00)

1. Finansinspektionen meddelar Maxima Finans & Försäkringsmäklare Aktiebolag (556484-1830) en varning.

(8 kap. 1 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling)

2. Maxima Finans & Försäkringsmäklare Aktiebolag ska betala en straffavgift på fyrahundratusen (400 000) kronor.

(8 kap. 12 och 13 §§ lagen (2005:405) om försäkringsförmedling)

Hur man överklagar, se *bilaga 1*.

Sammanfattning

Maxima Finans & Försäkringsmäklare Aktiebolag, 556484-1830, (bolaget) har tillstånd att utöva försäkringsförmedling av direkt försäkring i samtliga livförsäkringsklasser samt vissa skadeförsäkringsklasser.

Finansinspektionen har vid en undersökning av bolagets verksamhet funnit en stor mängd brister. Bolaget har på ett flertal punkter brutit i sin informations- och dokumentationsskyldighet. Bolaget har även underlåtit att kontrollera de anställda förmedlarnas kunskap, kompetens och lämplighet samtidigt som det saknats riktlinjer för arbetsuppgifter som delegerats till andra anställda. Bolagets underlåtenhet att genomföra föreskrivna kontroller har medfört att förmedlarna har visat sig sakna lämplig kunskap och kompetens för den verksamhet som bedrivs. Vidare finns en rad brister i bolagets åtgärder för att förhindra att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Genom att bolaget i stor omfattning brutit mot gällande regler har det försvårat för kunderna att ta väl avvägda beslut samt åsidosatt det kundskydd som är regelverkets primära syfte. Den stora mängden överträdelser tyder även på att det finns en grundläggande brist på förståelse för de regler som styr verksamheten.

Därför föreligger enligt Finansinspektionen förutsättning för att återkalla bolagets tillstånd.

Bolaget förefaller nu i allt väsentligt ha förstått allvaret i de brister Finansinspektionen har påpekat. Det har genomfört en rad förändringar i verksamheten som ger Finansinspektionen anledning att anta att överträdelserna inte kommer att upprepas. Finansinspektionen finner därför att det är tillräckligt att meddela bolaget en varning i stället för att återkalla dess tillstånd. Varningen förenas med en straffavgift.

1 Ärendet

Bolaget erhöll den 16 maj 2006 tillstånd av Finansinspektionen att utöva försäkringsförmedling avseende direkt försäkring i samtliga livförsäkringsklasser och direkt försäkring i skadeförsäkringsgrupp a) Olycksfalls- och sjukförsäkring.

Bolaget hade vid undersökningens början tre anställda försäkringsförmedlare, två assistenter, två personer som hanterar bolagets administration samt ett antal timanställda som har till uppgift att via telefon boka in möten med kunder. Sedan den 31 oktober 2010 har bolaget emellertid endast två anställda förmedlare. Detta anmäldes till Finansinspektionen så sent som den 18 oktober 2011.

Bolagets verksamhet består främst av försäljning av månadssparande i försäkring genom hembesök. Bolaget har ca 18 000 kunder.

Enligt den senast registrerade årsredovisningen, för verksamhetsåret med utgång den 30 juni 2010, hade bolaget en omsättning som uppgick till 5 574 000 kronor.

Undersökningen av bolaget har ingått i den löpande tillsyn som Finansinspektionen bedriver av försäkringsförmedlare. Som ett led i undersökningen genomförde Finansinspektionen den 7 september 2010 ett platsbesök hos bolaget. I samband med undersökningen har Finansinspektionen observerat en rad brister i bolagets regelefterlevnad.

2 Tillämpliga bestämmelser

I ärendet aktualiseras ett stort antal bestämmelser om bland annat informationskyldighet, krav på dokumentation, försäkringsförmedlarnas kunskap och kompetens samt penningtvätt. Finansinspektionen redogör i [bilaga 2](#) för de bestämmelser som tillämpas vid prövningen av de frågor som behandlas i detta beslut.

3 Finansinspektionens bedömning

3.1 Information

Regleringen av försäkringsförmedlingsverksamheten syftar till att uppnå ett fullgott kundskydd (prop. 2004/05:133 s. 40). En förutsättning för att ett sådant skydd ska uppnås är att försäkringsförmedlaren lämnar betydelsefull information till kunden innan ett försäkringsavtal ingås. Kunden behöver denna information för att dels kunna fatta väl grundade beslut, dels göra sin rätt gällande i händelse av en tvist. Vilken information som ska lämnas och det sätt på vilket informationen ska lämnas anges i 6 kap. 1–4 §§ lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF) respektive 6 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2005:11) om försäkringsförmedling (förmedlarföreskrifterna).

Bolaget har brustit i sin informationsgivning och har bara i begränsad omfattning lämnat skriftlig information till sina kunder. Viss information som skulle ha lämnats skriftligen har i stället lämnats muntligen och annan information har överhuvudtaget inte lämnats.

Av 6 kap. 3 § LFF framgår att information enligt 1 och 2 §§ i samma kapitel ska lämnas till kunden i en handling eller i annan läsbar och varaktig form. Trots det har endast information om provisionsersättningen från de försäkringsföretag åt vilka bolaget förmedlar försäkringar, samt vissa uppgifter om bolaget lämnats skriftligen till kunderna.

Viss information som ska lämnas skriftligen enligt 6 kap. 3 § LFF har i stället lämnats muntligt vid kundmöten. Detta gäller namnet på den förmedlare kunden träffat, att bolaget står under Finansinspektionens tillsyn, att Finansinspektionen för register över godkända förmedlare och att bolaget omfattas av en ansvarsförsäkring samt att kunden vid klagomål kan vända sig till bolaget.

Bolaget har helt underlåtit att lämna information till kunderna enligt vad som anges nedan.

Bolaget har inte informerat kunderna enligt 6 kap. 2 § LFF om huruvida bolaget ger råd på grundval av en opartisk analys eller har åtagit sig att förmedla försäkringar uteslutande för ett eller flera försäkringsföretags räkning. Därmed har kunden inte fått information om huruvida bolaget är begränsat i sitt urval av försäkringsgivare eller om de råd som kunderna fått är resultatet av en analys av ett tillräckligt stort antal försäkringsavtal på marknaden. Genom att inte lämna information om att de anställda förmedlarna enbart erhållit rörlig ersättning från bolaget samt storleken på eller grunderna för beräkningen av den ersättningen, har bolaget brutit mot 6 kap. 5 § förmedlarföreskrifterna. Kunden har därmed inte fått kunskap om vilka eventuella incitament den enskilde förmedlaren har av att föreslå en investering framför en annan.

Sammantaget innebär det att kunden inte fått den information hon eller han hade behövt om eventuella konflikter mellan kundens och förmedlarens intressen. Kunden har därför inte getts möjlighet att fatta ett väl grundat beslut.

När det gäller den information som kunden behöver för att kunna göra sin rätt gällande i händelse av en tvist, har bolaget visserligen informerat om att det omfattas av en ansvarsförsäkring, men det har underlåtit att informera kunden om vilken försäkringsgivare som meddelat ansvarsförsäkringen och att den skadelidande får rikta krav på ersättning direkt mot försäkringsgivaren i den mån kunden inte fått ersättning från bolaget. Inte heller har bolaget informerat om den tid inom vilken ett sådant krav måste framställas till försäkringsgivaren, och den högsta ersättningen som kan betalas ut för varje skada och för alla skador under ett år. Att sådan information ska lämnas framgår av 6 kap. 12 § förmedlarföreskrifterna. Vidare har bolaget i strid med 6 kap. 2 och 3 §§ förmedlarföreskrifterna underlåtit att informera om bolagets registreringsuppgifter och var dessa kan kontrolleras. Bolaget har inte lämnat uppgifter om registreringsmyndighet (Bolagsverket) och tillsynsmyndighet (Finansinspektionen) och de upplysningar om t.ex. försäkringsklasser och anställda förmedlare som Finansinspektionen på begäran lämnar uppgifter om. Slutligen har bolaget underlåtit att i enlighet med 6 kap. 13 och 14 §§ förmedlarföreskrifterna informera om den vägledning som kan fås av t.ex. Konsumenternas Bank- och Finansbyrå samt om de möjligheter som finns att få en tvist med bolaget prövad utanför domstol.

3.2 Dokumentation

En förutsättning för att kundskyddet ska uppnås, särskilt i händelse av tvist, är att det i efterhand går att se vilka råd kunden fått och skälen för dessa råd samt uppgifter om förmedlaren. Därför uppställs krav i 6 kap. 6 § LFF och 7 kap. förmedlarföreskrifterna på att försäkringsförmedlaren ska dokumentera uppgifter om sig själv, kunden och vad som förekommit vid förmedlingstillfället samt lämna dokumentationen till kunden.

Dokumentation av uppgifter om förmedlaren ska enligt 7 kap. 1 § förmedlarföreskrifterna innehålla den information som enligt 6 kap. 2 § LFF och 6 kap. förmedlarföreskrifterna ska lämnas till kunden med uppgift om när informationen har lämnats. Denna information saknas i den dokumentation som Finansinspektionen tagit del av. Därmed går det inte att i efterhand utläsa vilken eventuell information om förmedlaren kunden har fått eller ens vilket bolag som utfört förmedlingen.

Vad gäller dokumentationen av uppgifter om kunden enligt 7 kap. 2 § förmedlarföreskrifterna, har bolaget dokumenterat uppgifter om kundernas identitet och familjeförhållanden, ekonomisk situation, befintliga försäkringar, placeringshorisont, risknivå och erfarenhet av placeringar. I de fall kunderna inte velat lämna uppgifter utöver dem om sin identitet och familjeförhållanden har detta dokumenterats. Däremot brister bolaget i dokumentationen avseende kundens önskemål och behov. Om inte önskemål och behov finns dokumente-

rade går det enligt Finansinspektionens bedömning inte att i efterhand förstå skälen för de råd som lämnats, eftersom kundens önskemål bör utgöra grunden för de råd som ges.

När det gäller dokumentationen av själva förmedlingen, enligt 7 kap. 3 § förmedlarföreskrifterna, finns viss dokumentation av de råd och i vissa fall avrådanden som lämnats till kunderna. Exempelvis har det föreslagits att kunden ska starta ett långsiktigt sparande, t.ex. till pension, i en viss skatteklass av försäkring, lägga en befintlig försäkring i fribrev, teckna en livförsäkring för att täcka lån eller teckna en sjukförsäkring. De uppgifter som dokumenterats om avrådanden är av karaktären att kunden inte ska spara kortsiktigt på grund av kostnadseffekter eller inte spara i pensionsförsäkring på grund av framtida pensionssystem. Det går emellertid inte att utläsa vilken försäkring kunden valt att teckna eller, i fyra fall av tio, vilka finansiella instrument eller investerings-tjänster kunden valt att lägga i försäkringen.

Även de skäl som i dokumentationen anges för råden uppvisar brister. Av skälen bör enligt Finansinspektionens bedömning framgå varför förmedlaren valt att ge råd om att teckna en viss försäkring eller placering inom en försäkring. Skälen som dokumenterats är av mycket allmän karaktär och ger ingen ledning till varför en viss försäkring eller placering valts. Detta sammantaget med att råden dokumenterats på ett ofullständigt sätt gör att det inte går att förstå vad kunden råttts att investera i, av vilka skäl, och hur det svarar mot kundens behov och önskemål. Således går det inte att rekonstruera vad som förekommit vid förmedlingen och därmed går det heller inte att göra en bedömning av rådgivningens kvalitet.

3.3 Kontroll av anställda

För att en juridisk person ska få tillstånd till försäkringsförmedling, måste de anställda förmedlarna uppfylla vissa krav i LFF, vilket den juridiska personen enligt 2 kap. 6 § andra stycket LFF måste kontrollera. Vad den juridiska personen har att iaktta i samband med denna kontroll framgår av 11 kap. förmedlarföreskrifterna.

Bolaget har uppgett att det normalt brukar fråga om den anställda har skulder eller förekommer i polisregistret. Den kontroll som utfördes vid den senaste nyanställningen bestod i att bolaget tittade på ett diplom från ett utbildningsföretag avseende försäkringsförmedlarens roll och ansvar. Eventuellt gjordes också en kontroll av skulder. Dessa kontroller dokumenterades dock inte. Bolagets förklaring till att fler kontroller inte har gjorts, är att bolagets styrelseordförande är personligen bekant med de anställda förmedlarna.

Finansinspektionen gör bedömningen att bolaget har brustit i kontrollen av de anställda genom att inte begära in en skriftlig försäkran eller bevis från den anställda enligt 11 kap. 1 § förmedlarföreskrifterna om att han eller hon inte är i konkurs, underkastad näringsförbud, eller har förvaltare samt inte de senaste fem åren fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § LFF,

ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § LFF eller ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen.

Inte heller kontrollen av de anställda förmedlarnas kunskap kan anses uppfylla kraven i 11 kap. 1 § förmedlarföreskrifterna eftersom bolaget varken har fått en försäkran eller mottagit tillräckliga bevis på att den anställda har den kunskap som krävs enligt 2 kap. förmedlarföreskrifterna.

Eftersom bolaget inte har utfört några kontroller har det heller inte följt kravet på dokumentation av kontrollerna i 11 kap. 2 § förmedlarföreskrifterna.

Att ansvaret för kontrollen av anställda förmedlare läggs på förmedlarbolaget innebär att bolaget har ansvaret för att tillse att förmedlarna uppfyller lagens krav på yrkeskompetens och lämplighet. Att en förmedlare uppfyller högt ställda krav på kunskap och kompetens anges i förarbetena till LFF (prop. 2004/05:133 s. 40) som en viktig del för att uppnå ett gott kundskydd. Genom att underlåta att göra dessa kontroller på föreskrivet sätt har bolaget riskerat det kundskydd som är lagstiftningens primära syfte. Finansinspektionen återkommer till frågan om de anställda försäkringsförmedlarnas kunskaper i avsnitt 3.7 nedan.

3.4 Instruktioner för anställda som inte är förmedlare

Enligt förarbetena till LFF (prop. 2004/05:133 s. 52 ff.) finns möjlighet att delegera vissa arbetsuppgifter som normalt sett ska utföras av en förmedlare till anställda som inte är förmedlare. Utrymmet för delegation är dock begränsat och förutsättningarna är att förmedlaren bedömer att medhjälparens kunskap och kompetens är tillräcklig för att utföra de delegerade uppgifterna samt att förmedlaren har kontroll över utförandet för att vid behov kunna ingripa.

I bolaget har anställda som inte är försäkringsförmedlare ägnat sig åt att inhämta uppgifter om kunder eller blivande kunder, vilket är en uppgift som har samband med försäkringsförmedling. För det fall en medhjälpare ska få utföra sådana arbetsuppgifter anges i det allmänna rådet till 2 kap. 1 § förmedlarföreskrifterna att bolaget bör upprätta riktlinjer för vilka uppgifter som kan delegeras samt vilken kunskap den ska ha till vilken delegation kan ske. Att upprätta tydliga riktlinjer och instruktioner är ett sätt för bolaget att ha kontroll över vilka uppgifter som utförs av medhjälpare samt att dessa har en för arbetsuppgiften anpassad kunskap.

Genom att bolaget underlåtit att upprätta riktlinjer för vilka arbetsuppgifter som medhjälparna får utföra och vilken kunskap dessa ska ha har det inte haft kontroll över verksamheten i den delen. Bolaget har inte heller visat att det på annat sätt än genom att upprätta riktlinjer har säkerställt att arbetsuppgifter som kräver särskilda kunskaper verkligen utförts av personal med sådana kunskaper. En anställd förmedlare ska ha den kunskap och kompetens som anges i 2 kap. 5 § 3 LFF och 2 kap. förmedlarföreskrifterna. Eftersom bolaget inte haft

kontroll över vilka uppgifter medhjälparna utfört föreligger en risk för att förmedling utförts av personer som inte har haft den kunskap och kompetens som krävs och som bolagets kunder haft rätt att förvänta sig.

3.5 Klagomålshantering

Bolaget har upprättat en skriftlig klagomålsinstruktion och utsett en klagomålsansvarig. Enligt klagomålsinstruktionen ska eventuella klagomål på bolaget eller dess personal som framförs av en kund eller på annat sätt kommer till bolagets kännedom, omedelbart vidarebefordras till den klagomålsansvarige eller, om denne inte finns på plats, en annan angiven person. Den klagomålsansvarige ska enligt instruktionen därefter utan dröjsmål kontakta kunden för att utreda klagomålet och informera kunden om dennes rättigheter samt hur och när företaget kommer att hantera ärendet. Bolaget har också uppgett att den klagomålsansvarige registrerar samtliga klagomål och att det är bolagets policy att klagomål ska behandlas utan dröjsmål. Instruktionen saknar däremot information om beslutsordningen vid hantering av klagomål samt rutiner för information och uppföljning hos förmedlaren. Kraven i 8 kap. 3 § har därmed inte uppfyllts fullt ut. Bolagets uppgift om att dess målsättning är att skyndsamt utreda och informera kunden vid en eventuell tvist ändrar inte den bedömningen.

Finansinspektionen har begärt att få ta del av de fem senaste klagomålen som bolaget tagit emot. Bolaget har återkommit med uppgift om att det endast fått två klagomål, men har bara lämnat in dokumentationen av det ena till Finansinspektionen. I sitt senaste yttrande har bolaget ändrat sin tidigare uppgift om två klagomål till att det endast har haft ett klagomål. Av dokumentationen framgår att bolaget, som ett steg i sin goodwill, fattat ett beslut om att ersätta den kund som framfört klagomålet, att kunden måste säga upp försäkringen samt att båda parter förklarat sig vara nöjda och att inga ytterligare krav kommer att ställas. Dokumentet är inte underskrivet av vare sig bolaget eller kunden.

När det gäller den dokumentation som har lämnats in, finner Finansinspektionen att bolaget inte heller uppfyllt kravet på dokumentation av klagomålsärenden enligt 8 kap. 10 § förmedlarföreskrifterna eftersom bolaget endast har dokumenterat beslutet att ersätta kunden och det inte går att i efterhand följa hanteringen av klagomålet.

3.6 Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Juridiska personer som bedriver försäkringsförmedling omfattas av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (PTL). Bolaget ska därför enligt 2 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:1) om penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsföreskrifterna) vidta anpassade åtgärder, som närmare preciseras i 2 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna, för att förhindra att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolaget har inledningsvis uppgett att det saknar penningtvättsinstruktion men har därefter lämnat in tre dokument rörande åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessa är ”Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism” (daterad den 12 oktober 2008), ”Rutiner för granskning av transaktioner” (daterad juni 2006) samt ”Penningtvättsinstruktioner för Maxima Finans & Försäkringsmäklare AB” (odaterad).

Dokumenterna innehåller vissa rutiner som syftar till att förhindra att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

I dokumentet ”Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism” anges att bolagets anställda ska vara uppmärksamma på reglerna om penningtvätt och finansiering av terrorism, att bolagets förmedlare endast får genomföra affärer via bankkonto och att kontanta affärer är förbjudna. Vidare anges att vid engångspremier bolagets anställda ska kontrollera varifrån pengarna kommer. Slutligen anges att, i de fall en anställd misstänker att en kund försöker genomföra penningtvätt via försäkring, ska bolagets penningtvättsansvarige meddelas och han eller hon ska i sin tur meddela berörda myndigheter.

I dokumentet ”Penningtvättsinstruktioner för Maxima Finans & Försäkringsmäklare AB” anges vem som är bolagets funktionsansvarige samt besluts- och rapporteringsordning. Vidare innehåller instruktionen vissa åtgärder för identitetskontroll av fysiska och juridiska personer. I en komplettering av denna instruktion den 19 oktober 2011 framkommer även att bolaget fortlöpande ska följa upp kundernas transaktioner samt ha rutiner för granskning av vissa transaktioner samt för bevarande av handlingar och utbildning av anställda.

Dokumentet ”Rutiner för granskning av transaktioner” innehåller en beskrivning av vid vilka former av transaktioner som en särskild granskning ska ske, åtgärder vid misstanke om brott, rutiner för bevarande av handlingar och att anställda som handlägger kundärenden ska få information och/eller utbildning kring regelverket för penningtvätt.

Därutöver har bolaget inkommit med ett dokument som enligt uppgift används vid rådgivning om val av försäkringslösningar. Dokumentet innehåller ett antal frågor till kunderna rörande för vem placeringen sker, syftet med placeringen och varifrån kapitalet som ska placeras kommer. I dokumentet framgår dock att dokumentet är avsett att användas av ett annat företag än bolaget. Dessutom finns dokumentet inte med i någon av de rådgivningsdokumentationer som Finansinspektionen har tagit del av.

Finansinspektionen gör bedömningen att bolagets åtgärder och rutiner inte motsvarar de krav som ställs i PTL och penningtvättsföreskrifterna eftersom rad rutiner saknas och de som finns är bristfälligt utformade. Bristerna gäller exempelvis 3 kap. 2 § första stycket 1 jämte 4 kap. 4, 5 och 7 §§ penningtvättsföreskrifterna genom att bolaget har bristfälliga rutiner för kundkännedom och 3 kap. 2 § första stycket 8 jämte 8 kap. 1-2 §§ penningtvättsföreskrifterna eftersom bolaget saknar riktlinjer för internkontroll, regelefterlevnad och intern information. Vidare bryter bolaget mot 3 kap. 2 § första stycket 2 penningtvätts-

föreskrifterna eftersom bolaget endast har rutiner för granskning vid vissa särskilda transaktioner och saknar rutiner för hur fortlöpande uppföljning av affärsförbindelser enligt 2 kap. 10 § PTL ska utföras. Det faktum att bolagets anställda vid platsundersökningen sagt att de inte gått någon utbildning om penningtvätt visar enligt Finansinspektionens bedömning att bolaget inte heller har ett utbildningsprogram för de anställda för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism enligt 3 kap. 2 § första stycket 6 penningtvättsföreskrifterna.

Bolaget har i sitt yttrande till Finansinspektionen angett att det har analyserat risknivån för att det ska utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism och bedömt risken som mycket låg med hänsyn till att målgruppen är långsiktiga sparare med relativt låga premier. Någon mer utförlig riskbedömning har inte getts in till Finansinspektionen. Enligt 3 kap. 2 § andra stycket penningtvättsföreskrifterna ska riskbedömningen och företagets verksamhet ligga till grund för de rutiner som bolaget enligt första stycket samma paragraf ska ha. Eftersom bolaget saknar en stor mängd rutiner och de rutiner som finns är bristfälliga, är det Finansinspektionen uppfattning att den riskbedömning som bolaget säger sig ha gjort inte kan anses vara tillräcklig för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Eftersom inte bolagets alla instruktioner är daterade är det svårt att fastställa huruvida bolaget efterlevt kravet på revidering av rutinerna som framgår av 2 kap. 2 § 3 penningtvättsföreskrifterna.

I ett andra yttrande, den 19 oktober 2011, har bolaget lämnat in en komplettering till dokumentet ”Penningtvättsinstruktioner för Maxima Finans & Försäkringsförmedlare AB” samt en ny instruktion kallad ”Policy mot penningtvätt och finansiering av terrorism” daterad den 17 oktober 2011. Den senare ska enligt uppgift från bolaget ersätta de tidigare instruktionerna och behandlas därför vidare under avsnitt 4.2 i samband med val av ingripande.

3.7 Lämplig kunskap för anställda

Enligt 2 kap. 5 § 3 LFF ska en förmedlare ha lämplig kunskap och kompetens för den verksamhet som utövas. Dessa krav preciseras i 2 kap. förmedlarföreskrifterna. Bland annat krävs enligt 2 kap. 7 § 2 förmedlarföreskrifterna att en försäkringsförmedlare ska ha kunskap om PTL och relevanta föreskrifter från Finansinspektionen.

Vid platsbesöket uppgav den ena av de två närvarande förmedlarna, som även är bolagets ägare och styrelseordförande, att han inte genomgått någon utbildning om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism men att han trodde sig ha läst en promemoria om det. Den andra förmedlaren uppgav att han inte visste om han gått någon utbildning om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolaget har i samband med sitt yttrande den 19 oktober 2011 inkommit med utbildningsintyg avseende en kurs i penningtvätt och finansiering av terrorism för bolagets två förmedlare. Utbildningsintygen är daterade den 17 oktober 2011.

3.8 Bolagets yttranden och kompletteringar

Bolaget har beretts möjlighet att yttra sig över de iakttagelser och preliminära bedömningar Finansinspektionen har gjort. Bolaget inkom den 22 juni 2011 med ett skriftligt yttrande i vilket det framförde att det i vissa delar inte delar Finansinspektionens uppfattning samt att det avser att göra skyndsamt rättelse avseende de brister som Finansinspektionen påpekat.

Finansinspektionen har i en kompletterande begäran om yttrande den 5 oktober 2011 gett bolaget möjlighet att yttra sig över Finansinspektionens iakttagelser och preliminära bedömning avseende de anställda förmedlarnas bristande kunskap. Bolaget lämnade den 19 oktober 2011 ett yttrande och kompletterande dokument till bevis för de anställdas kunskap. De två anställda försäkringsförmedlarna har uppvisat intyg på att de genomgått en utbildning om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (se föregående avsnitt).

Bolaget har också kommit in med en viss komplettering av sina penningtvättsinstruktioner samt en ny policy mot penningtvätt, klagomålsinstruktion, instruktioner för anställda som inte är förmedlare samt ett dokument med information om bolaget som ska lämnas till framtida kunder.

Slutligen gav bolaget ett antal exempel på åtgärder som genomförts med anledning av de brister Finansinspektionens påtalat. Bolaget uppger att det numera lämnar information enligt 6 kap. LFF skriftligen till kunden och att rådgivardokumentationen ändrats så att namn på ansvarig förmedlare, tidpunkten för när råden lämnats, råden och skälen för råden numera framgår. Bolaget uppger även att skriftlig försäkran ska tas in vid nyanställning samt att ledning och anställda numera uppfyller kraven på kunskap och kompetens.

Bolaget inkom den 31 oktober 2011 med två exempel på hur den nya rådgivardokumentationen tillämpats.

Bolagets åtgärder och de nya dokumenten behandlas vidare i avsnitt 4.2.

4 Övervägande om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen ska enligt 8 kap. 1 § LFF ingripa om en försäkringsförmedlare har åsidosatt sina skyldigheter enligt LFF eller andra författningar som reglerar försäkringsförmedlaren verksamhet eller föreskrifter som meddelats med stöd av dessa författningar. Finansinspektionen har möjlighet att ingripa på olika sätt. Det kan t.ex. ske genom att Finansinspektionen meddelar bolaget en anmärkning eller förelägger bolaget att vidta en åtgärd för att komma tillrätta med situationen. Om överträdelsen är allvarlig ska dock försäkringsförmedlaren tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen får avstå från ingripande om överträdelsen är ringa, ursäktlig eller om försäkringsförmedlaren gör rättelse.

Om en försäkringsförmedlare har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 8 kap. 1 § LFF får Finansinspektionen enligt 8 kap. 12 § LFF besluta att förmedlaren ska betala en straffavgift.

Straffavgiften ska, enligt 8 kap. 13 § LFF, uppgå till minst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga 10 % av omsättningen närmast föregående räkenskapsår. Om uppgifter om omsättningen saknas eller är bristfälliga får den uppskattas.

4.2 Bedömning av överträdelserna och val av ingripande

Regleringen av försäkringsförmedlingsverksamhet har som tidigare sagts till huvudsakligt syfte att uppnå ett fullgott kundskydd. Av förarbetena framgår att förutsättningar för att syftet ska uppnås är att förmedlare av försäkringar uppfyller högt ställda krav på yrkeskvalifikationer och att de lämnar sådan information till kunden som har särskild betydelse för denne ur kundskyddssynpunkt, samt att vad som förekommit vid förmedlingstillfället dokumenteras för att det i efterhand ska gå att göra en bedömning av rådgivningen (se prop. 2004/05:133 sid. 40 men även prop. 2002/03:133 s. 22 f.).

Bolaget har i sin försäkringsförmedlingsverksamhet brutit i efterlevnaden av centrala bestämmelser i regelverket, såsom informations- och dokumentations-skyldigheterna och kontrollen av anställda.

Genom att inte lämna information till kunderna i enlighet med gällande regelverk, har bolaget försvårat för kunderna att fatta väl grundade beslut eftersom de inte känner till vilka eventuella avtal bolaget har med försäkringsföretag och vilka incitament den anställde förmedlaren kan ha på grund av olika ersättning för olika försäkringslösningar. Bristerna har även försvårat för kunderna att rikta ersättningsanspråk mot den försäkringsgivare som har meddelat ansvarsförsäkringen samt att inse möjligheterna till en alternativ tvistlösning.

Den bristande dokumentationen gör att det i efterhand är svårt att göra en bedömning av den rådgivning som har lämnats.

Eftersom bolaget har underlåtit att utföra kontroller av att de anställda förmedlarna uppfyller de krav som ställs i lag och föreskrifter har det riskerat kundernas intresse av att rådgivningen utförs av lämpliga personer med hög yrkeskompetens, vilket på ett direkt sätt har kunnat påverka kundernas ekonomi och försäkringsskydd negativt. Vidare har bolagets bristande kontroll över vilka uppgifter som utförts av anställda, som inte är förmedlare, medfört en risk för att dessa personer utfört arbetsuppgifter som normalt ska utföras av försäkringsförmedlare. Även detta har äventyrat kundernas intresse.

Bolaget har således på ett flertal punkter åsidosatt det kundskydd som, enligt förarbetena till LFF, är det centrala syftet med regelverket. Bristerna är omfattande och många. De rör praktiskt taget alla de områden där lagstiftaren ansett att det behövs skyddsregler. Vare sig bristerna beror på oförmåga eller ovilja att göra rätt har det funnits uppenbara risker för att kunderna kunde drabbas. Sammantaget, och sett till det stora antalet, är överträdelserna därför så allvarliga att det föreligger anledning att återkalla bolagets tillstånd enligt 8 kap. 1 § LFF. En annan bedömning av bolagets regelöverträdelser skulle medföra att försäkringsförmedlare, genom medvetet eller vårdslöst agerande, kan åsidosätta kundskyddet utan att riskera en kraftfull sanktion. Detta kan leda till att kundskyddet och förtroendet för den finansiella sektorn och i synnerhet försäkringsförmedlarverksamhet urholkas, vilket LFF är avsedd att motverka.

Som ett alternativ till att återkalla tillståndet kan Finansinspektionen i stället meddela varning. Detta alternativ finns om det i och för sig föreligger skäl för återkallelse men varning i det enskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd (se prop. 2004/05:133 s. 129). Det kan t.ex. vara fallet när bolaget har påbörjat förändringar i verksamheten och vidtagit åtgärder som medför att det finns befogad anledning att anta att bolaget inte kommer att upprepa överträdelserna samt att starka skäl talar för att bolaget kommer att följa det regelverk som gäller för verksamheten eller att bolaget inte förstod bättre när överträdelserna skedde.

Bolaget har i sitt yttrande den 22 juni 2011 angivit att det avser att göra skyndsamt rättelse av de brister som Finansinspektionen påpekat. Någon precisering av vilka rättelser bolaget avsåg att göra, eller hade gjort, och på vilket sätt rättelserna skulle förhindra framtida överträdelser framgick dock inte av det yttrandet. I yttrandet den 19 oktober 2011 angav bolaget att de anställda förmedlarna genomgått utbildning som tidigare saknats. Bolaget har också inkommit med en policy mot penningtvätt och finansiering av terrorism, samt ett antal ytterligare instruktioner. Vidare har bolaget den 31 oktober 2011 inkommit med exempel på hur dess nya rådgivardokumentation tillämpats vid två förmedlingstillfällen.

De utbildningar de anställda har gått innebär att bolaget åtgärdat de brister Finansinspektionen påtalat vad gäller kunskap om penningtvätt och finansiering av terrorism. De instruktioner och åtgärder som bolaget presenterat, och som

redovisats ovan i avsnitt 3.8, är upprättade först efter det att bolaget fått ta del av Finansinspektionens begäran om yttrande den 31 maj 2011 respektive den 5 oktober 2011. Trots det uppvisar bolagets nya instruktioner mot penningtvätt och finansiering av terrorism stora brister. Den riskbedömning som gjorts är så pass bristfällig att bolagets rutiner fortfarande inte kan sägas vara anpassade efter den specifika risken i bolaget. Eftersom det fortfarande saknas rutiner och de som finns är bristfälliga ifrågasätter Finansinspektionen om rutinerna kan sägas förhindra att bolaget utnyttjas för pennigtvätt och finansiering av terrorism.

Bolagets nya klagomålsinstruktion och information till kunderna motsvarar däremot i stor utsträckning kraven i lagen och föreskrifterna även om vissa brister fortfarande föreligger. Klagomålsinstruktionen saknar instruktion för förfarandet vid hantering av klagomål samt rutiner för information och uppföljning av klagomålsärenden och det nya informationsblad som bolaget tagit fram saknar information om möjligheter till alternativ tvistlösning. Bolagets nya rådgivardokumentation motsvarar enligt Finansinspektionens bedömning de krav som uppställs i förmedlarföreskrifterna.

Enligt Finansinspektionens bedömning får de åtgärder som bolaget vidtagit och kommer att vidta, om än med viss tvekan, anses tillräckliga för att valet av ingripande ska kunna stanna vid en varning. I den bedömningen läggs stor vikt vid att de förändringar som bolaget genomfört och kommer att genomföra verkligen får en effekt på bolagets regelefterlevnad. Finansinspektionen förutsätter att bolaget kommer att genomföra de ytterligare förändringar som aviseras samt fortsätta arbetet med de åtgärder som redan genomförts eller påbörjats. Detta fortsatta arbete kommer noga att följas av Finansinspektionen i tillsynsarbetet. Eventuella framtida överträdelser skulle innebära att en återkallelse av bolagets tillstånd blir oundviklig.

De brister som uppmärksammats är så många och allvarliga att varningen ska förenas med en straffavgift. Straffavgiften får uppgå till högst 10 procent av föregående års omsättning för bolaget. Senaste registrerade årsredovisningen för bolaget avser verksamhetsåret med utgång 30 juni 2010. Omsättningen uppgick då till 5 574 000 kronor. Bolaget har ombetts uppskatta omsättningen för senaste räkenskapsåret och kommit fram till drygt 4 500 000 kronor. Finansinspektionen finner inte skäl att ifrågasätta den uppskattningen, en viss minskning är rimlig eftersom bolaget numera endast har två anställda förmedlare. En straffavgift kan därför högst uppgå till 450 000 kronor.

Eftersom överträdelserna är många och rör centrala delar av regelverket gör Finansinspektionen bedömningen att en straffavgift som motsvarar närmare 90 procent av den maximala straffavgiften är motiverad. Finansinspektionen beslutar därför att straffavgiften ska bestämmas till 400 000 kronor.

FINANSINSPEKTIONEN

Bengt Westerberg
Styrelseordförande

Fredrik Bergqvist
Jurist

Beslutet har fattats av Finansinspektionens styrelse (Bengt Westerberg, ordförande, Margareta Åberg, Birgitta Johansson Hedberg, Eva Lindström, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg och Martin Andersson, generaldirektör) efter föredragning av juristen Fredrik Bergqvist. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Per Håkansson, enhetschefen Louise Conradi, enhetschefen Åsa Thalén och finansinspektören Per Nordkvist, deltagit.

Bilagor

Bilaga 1 – Hur man överklagar till förvaltningsrätten
Bilaga 2 – Tillämpliga regler

DELGIVNINGSKVITTO

FI Dnr 10-6683
Delgivning nr 1

Varning och straffavgift

Handling:

Beslut avseende varning och straffavgift den **9 november 2011** avseende Maxima Finans & Försäkringsmäklare Aktiebolag.

Jag har denna dag tagit del av handlingen.

.....
DATUM

.....
NAMNTECKNING

.....
NAMNFÖRTYDLIGANDE

.....
EV. NY ADRESS

.....

.....

.....

Detta kvitto ska sändas tillbaka till Finansinspektionen **omgående**. Om kvittot inte skickas tillbaka kan delgivning ske på annat sätt, t.ex. genom stämningssman.

Använd gärna det bifogade frankerade kuvertet.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.

Bilaga 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL FÖRVALTNINGSRÄTTEN

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det. Skriv i så fall till Förvaltningsrätten, men sänd in skrivelsen till:

Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 STOCKHOLM.

Ange i er skrivelse ärendets nummer, vilket beslut ni överklagar, den ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras. Underteckna skrivelsen och ange namn och adress.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fick detta beslut. Om överklagandet kommer senare får det inte prövas.

Finansinspektionen sänder överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning, om Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Bilaga 2

Tillämpliga bestämmelser

Lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF)

Regler om information

I 6 kap. 1 § LFF finns bestämmelser om information som försäkringsförmedlaren ska lämna till kunden innan ett försäkringsavtal ingås. Det gäller information om försäkringsförmedlarens namn och adress, det register förmedlaren är upptagen i och hur registreringen kan kontrolleras samt vilken myndighet som utövar tillsyn över förmedlaren. Vidare ska kunden informeras om huruvida förmedlaren har en nära koppling till ett försäkringsföretag och priset för förmedlingen. Slutligen ska kunden få information om ansvarsförsäkringen, möjligheterna att framställa klagomål mot förmedlaren samt möjligheterna att få en tvist med förmedlaren prövad utanför domstol.

Enligt 6 kap. 2 § LFF ska försäkringsförmedlaren i rimlig tid innan ett försäkringsavtal ingås lämna information till kunden om huruvida förmedlaren, när det gäller det aktuella försäkringsavtalet, ger råd på grundval av en sådan opartisk analys som avses i 5 kap. 4 § andra stycket andra meningen LFF, om förmedlaren genom avtal åtagit sig att förmedla försäkringar uteslutande från ett eller flera försäkringsföretags räkning eller om förmedlaren i annat fall förmedlar försäkringar från ett eller flera försäkringsföretag.

Information som avses i 6 kap. 1 och 2 §§ LFF ska enligt 6 kap. 3 § LFF lämnas till en kund i en handling eller något annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för kunden.

Regler om dokumentation

Enligt 6 kap. 6 § LFF ska försäkringsförmedlaren dokumentera vad som förekommit vid förmedlingstillfället och lämna dokumentationen till kunden.

Regler om krav på anställda

En förutsättning för att en juridisk person ska få bedriva försäkringsförmedling är enligt 2 kap. 6 § första stycket 4 LFF att de anställda som förmedlar försäkringar för den juridiska personens räkning uppfyller kraven i 2 kap. 5 § första stycket 3 LFF på att de har lämplig kunskap och kompetens för den verksamhet som ska utövas. I 2 kap. 6 och 7 §§ förmedlarföreskrifterna framgår kraven på kunskap för den som ska förmedla livförsäkringar.

Regler om kontroll av anställda

Enligt 2 kap. 6 § andra stycket LFF ska den juridiska personen kontrollera att förutsättningarna enligt 2 kap. 6 § första stycket 4 är uppfyllda.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2005:11) om försäkringsförmedling (förmedlarföreskrifterna)

Regler om krav på anställda

Den som ska förmedla försäkringar ska enligt 2 kap. 2 § förmedlarföreskrifterna ha en kunskap som till sitt innehåll och sin nivå är anpassad till den verksamhet som ska utövas och de försäkringar som ska förmedlas.

I 2 kap. 6 och 7 §§ förmedlarföreskrifterna anges vad en förmedlare av livförsäkringar ska ha kunskap om.

Den som ska förmedla försäkringar ska enligt 2 kap. 14 § förmedlarföreskrifterna ha gjort ett test som visar att han eller hon har den kunskap som krävs enligt 2 kap. 2–12 §§ förmedlarföreskrifterna. Personen i fråga ska också, vid Finansinspektionens tillsyn, enligt 2 kap. 15 § förmedlarföreskrifterna, kunna lägga fram bevis om innehåll, omfattning och resultat av testet.

Den som ska förmedla livförsäkringar ska enligt 2 kap. 7 § första stycket 2 förmedlarföreskrifterna ha kunskap om lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och terrorism (PTL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:1) om penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsföreskrifterna).

Regler om information

Enligt 6 kap. 2 § förmedlarföreskrifterna ska försäkringsförmedlaren informera kunden om att förmedlaren är registrerad hos Bolagsverket, vilket eller vilka slag av försäkringar som registreringen avser, att försäkringsförmedlarens registrering kan kontrolleras hos Bolagsverket, Bolagsverkets postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats samt att FI på begäran ska informera kunder och andra om anställd hos försäkringsförmedlaren har rätt att förmedla försäkring.

Kunden ska enligt 6 kap. 3 § förmedlarföreskrifterna få information om Finansinspektionens postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats.

Om ersättning för försäkringsförmedlingen betalas till en anställd hos försäkringsförmedlaren ska förmedlaren enligt 6 kap. 5 § första stycket förmedlarföreskrifterna lämna information om storleken på ersättningen eller grunderna för hur ersättningen beräknas.

En försäkringsförmedlare som inte är anknuten ska enligt 6 kap. 12 § första stycket förmedlarföreskrifterna informera om vilken försäkringsgivare som har

meddelat ansvarsförsäkringen och försäkringsgivarens firma, postadress, e-postadress och telefonnummer. Förmedlaren ska även informera om att den skadelidande får rikta krav på ersättning direkt mot försäkringsgivaren i den mån skadelidande inte fått ersättning av den försäkrade, inom vilken tid ett krav på ersättning måste framställas till försäkringsgivaren samt den högsta ersättning som kan betalas ut för varje skada och för alla skador under ett år.

Försäkringsförmedlaren ska enligt 6 kap. 13 § andra stycket förmedlarföreskrifterna informera kunden om den vägledning som kan erhållas av Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas försäkringsbyrå samt av den kommunala konsumentvägledningen.

Av 6 kap. 14 § förmedlarföreskrifterna framgår att försäkringsförmedlaren ska informera kunden om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av Allmänna reklamationsnämnden.

Regler om dokumentation

Försäkringsförmedlarens dokumentation ska enligt 7 kap. 1 § förmedlarföreskrifterna innehålla den information som enligt 6 kap. förmedlarföreskrifterna och 6 kap. 2 § LFF ska lämnas till kunden med uppgift om när informationen har lämnats.

Kundens önskemål eller behov ska enligt 7 kap. 2 § andra stycket förmedlarföreskrifterna dokumenteras av förmedlaren.

Det framgår av 7 kap. 3 § första stycket förmedlarföreskrifterna att förmedlarens dokumentation också ska innehålla varje råd som lämnats till kunden och skälen för varje råd.

Regler om kontroll av anställda

Vid kontroll av en anställd enligt 2 kap. 6 § andra stycket LFF ska den juridiska personen enligt 11 kap. 1 § första stycket förmedlarföreskrifterna begära att den anställda lämnar en skriftlig försäkran eller lägger fram bevis om att han eller hon inte är i konkurs, underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken, inte har skulder som överstiger 100 000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten samt inte de senaste fem åren fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § LFF. Kontrollen ska även säkerställa den anställda inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § LFF eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen. Kontrollen ska slutligen säkerställa att den anställda har den kunskap som krävs enligt 2 kap. förmedlarföreskrifterna och en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap. förmedlarföreskrifterna.

Den kontroll den juridiska personen gjort av en anställd ska enligt 11 kap. 2 förmedlarföreskrifterna dokumenteras. Dokumentationen ska innehålla uppgif-

ter om den som kontrollen avser, uppgift om tidpunkt för kontrollen och den försäkran som har lämnats eller de bevis som lagts fram. Dokumentationen ska också arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt.

Regler om klagomål

Av 8 kap. 3 § första stycket förmedlarföreskrifterna framgår att försäkringsförmedlares klagomålsinstruktion ska innehålla uppgifter om förmedlarens beslutsordning vid hantering av klagomål, förfarandet vid hanteringen samt rutiner för information och uppföljning av klagomålsärenden.

Försäkringsförmedlaren ska enligt 8 kap. 10 § förmedlarföreskrifterna dokumentera ett klagomålsärende på sådant sätt att det i efterhand går att följa hanteringen av ärendet. Dokumentationen ska även arkiveras på ett säkert sätt och vara lätt att söka och identifiera samt sparas så länge det behövs med hänsyn till ärendets karaktär och försäkringsförmedlarens eller klagandes behov av dokumentationen.

Lag (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (PTL)

Enligt 1 kap. 2 § 5 PTL gäller lagen för en fysisk eller juridisk person som driver försäkringsförmedling enligt LFF, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare.

En verksamhetsutövare ska enligt 5 kap. 1 § PTL ha riskbaserade rutiner för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessutom ska verksamhetsutövaren svara för att de anställda fortlöpande får den information och utbildning som behövs.

En verksamhetsutövare ska enligt 2 kap. 10 § PTL fortlöpande följa upp affärsförbindelser genom att kontrollera och dokumentera att de transaktioner som utförs stämmer överens med den kunskap verksamhetsutövaren har om kunden.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2009:1) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Penningtvättsföreskrifterna)

Regler om ett riskbaserat förhållningssätt

Ett företag ska enligt 2 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna vidta åtgärder som syftar till att förhindra att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Åtgärderna ska anpassas efter risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

För att företaget ska anses ha uppfyllt kravet på att det har vidtagit de åtgärder som krävs enligt 2 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna ska företaget enligt 2 kap. 2 § göra en riskbedömning enligt 2 kap. 3 §, ha rutiner m.m. i enlighet

med 3 kap. penningtvättsföreskrifterna och löpande se över och uppdatera riskbedömningen samt när det behövs revidera rutinerna m.m.

Den riskbedömning företaget ska göra enligt 2 kap. 3 § penningtvättsföreskrifterna innebär att företaget ska bedöma risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bedömningen ska göras på lämpligt sätt med hänsyn till företagets storlek och komplexitet och ska innehålla en analys av företagets kunder, produkter, tjänster samt andra för verksamheten relevanta faktorer såsom distributionskanaler och geografiska områden.

Regler om rutiner m.m.

Företagets styrelse eller verkställande direktör ska enligt 3 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna fastställa interna regler för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism där det framgår vem som beslutar om rutiner, system, utbildningsprogram och riktlinjer enligt 3 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna.

De rutiner företaget ska ha enligt 3 kap. 2 § första stycket 1 penningtvättsföreskrifterna är rutiner för grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 3 § PTL, undantag från grundläggande åtgärder för kundkännedom enligt 2 kap. 5 § PTL samt skärpta åtgärder för att uppnå kundkännedom enligt 2 kap. 6 § PTL.

Företaget ska också enligt 3 kap. 2 § första stycket 2 penningtvättsföreskrifterna ha system eller rutin för att löpande följa upp affärsförbindelser enligt 2 kap. 10 § PTL samt 4 kap. 18 och 19 §§ penningtvättsföreskrifterna.

Enligt 3 kap. 2 § 6 ska företaget ha ett utbildningsprogram enligt 5 kap. 1 § PTL och 7 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna.

Ett företag ska enligt 3 kap. 2 § 8 ha riktlinjer för internkontroll, regelefterlevnad och intern information enligt 8 kap. penningtvättsföreskrifterna.

Regler om kundkännedom

I det fall företaget ska identifiera en fysisk person trots att det inte behöver vidta de grundläggande åtgärderna för kundkännedom enligt 2 kap. 5 § PTL, ska företaget enligt 4 kap. 4 § penningtvättsföreskrifterna kontrollera kundens identitet genom att inhämta uppgift om kundens namn, personnummer eller motsvarande och adress samt kontrollera uppgifterna mot externa register, intyg, annan dokumentation eller motsvarande.

Vid identitetskontroll av en kund som är en juridisk person ska företaget enligt 4 kap. 5 § andra stycket penningtvättsföreskrifterna kontrollera identiteten hos företrädaren för den juridiska personen enligt reglerna i 4 kap. 2 § i samma föreskrift.

Om företaget inte behöver tillämpa reglerna om grundläggande åtgärder för kundkännedom ska företaget ändå enligt 4 kap. 7 § penningtvättsföreskrifterna kontrollera företrädaren för den juridiska personen genom att inhämta information om dennes namn och personnummer eller motsvarande samt kontrollera dessa uppgifter mot den juridiska personens registreringsbevis, externa register, identitetshandling för företrädaren enligt 4 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna, eller motsvarande handling.

Regler om utbildning och skydd av anställda

Ett företag ska enligt 7 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna identifiera och analysera vilka hot eller fientliga åtgärder som kan uppkomma mot anställd till följd av att de granskar eller rapporterar misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Därtill ska ett företag enligt 3 kap. 2 § första stycket 7 penningtvättsföreskrifterna ha rutiner för att skydda anställda från hot eller fientliga åtgärder enligt 5 kap. 1 § PTL samt 7 kap. 2 § penningtvättsföreskrifterna.

Ett företag ska enligt 7 kap. 1 § penningtvättsföreskrifterna också ha ett för företaget anpassat utbildningsprogram i frågor som rör penningtvätt och finansiering av terrorism.

Regler om intern kontroll, regelefterlevnad och intern information

Enligt 8 kap. 1 § ska ett företag säkerställa att det uppfyller PTL, penningtvättsföreskrifterna och företagets egna rutiner genom intern kontroll och kontroll av regelefterlevnad.

Företaget ska enligt 8 kap. 2 § ha effektiva informations- och kommunikationssystem eller rutiner för intern information.